

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด*

The development of comprehensive reading abilities for grade 3 students using
reading exercises with local texts and mind-mapping technique

ศรีญดา เทียมหมอก (Sarinda Tiemmok)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่าถล่ม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 35 คน เป็นการศึกษาเชิงทดลอง แบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.05/81.33

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 โดยมีที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผศ.ดร.บุษบา บัวสมบุญรม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อ.ดร. อุบลวรรณ ส่งเสริม และ ผศ.ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม / This article submitted in partial fulfillment of the requirements for the Degree Master of Education Program in Teaching Thai Language, Department of Curriculum and Method of Teaching Faculty of Education, Graduate School, Silpakorn University, Academic Year 2014. Thesis Advisors: Asst. Prof. Busaba Buasomboon, Ph.D., Co-advisor: Ubonwan Songserm, Ph.D. And Asst. Prof. Chaiyos Paiwithayasiritham, Ed.D.

** นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร e-mail address : tonsai_sa@hotmail.com. / Student of Graduate School Degree Master of Education Program in Teaching Thai Language, Department of Curriculum and Method of Teaching, Faculty of Education, Graduate School, Silpakorn University. e-mail address : tonsai_sa@hotmail.com.

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -7.955$)

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 2.82$, S.D. = 0.36)

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ / แบบฝึก/ สาระท้องถิ่น/ แผนที่ความคิด

Abstract

The purposes of this research were to : 1) develop of comprehensive reading abilities for grade 3 students using reading exercises with local texts and mind - mapping technique to meet the selected standard efficient 80/80, 2) compare comprehensive reading abilities for grade 3 students using reading exercises with local texts and mind - mapping technique of pretest and posttest, and 3) study grade 3 students ' opinions towards learning using reading exercises with local texts and mind – mapping technique. The sample were 35 grade 3 students of Banpathalom School in Kuiburi, Prachuabkirikhan. The experimental design was One Group Pretest Posttest Design.

The research instruments were lesson plan for grade 3 students , reading exercises with local texts and mind – mapping technique, comprehensive reading abilities test and a questionnaire for grade 3 students using reading exercises with local texts and mind – mapping technique. The data were analyzed by percentage (%), mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.) and t-test Dependent.

The results of this research were as follow :

1. The efficiency of reading exercises with local texts and mind– mapping technique was at 81.05/81.33.

2. The posttest reading exercises with local texts and mind – mapping technique was higher than the pretest , there was statistically significant at .01 level. ($t = -7.955$)

3. The grade 3 students 'opinion towards towards learning using reading exercises with local texts and mind – mapping technique were at high agreement level. ($\bar{x} = 2.82$, S.D. = 0.36)

Keywords : Comprehensive Reading Abilities / Exercises / Local Texts / Mind – Mapping Technique

บทนำ

สภาพสังคมในปัจจุบันการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตประจำวันของทุกคน ข้อมูลหรือความรู้ ความเจริญในแทบทุกด้านได้รับการเผยแพร่ในรูปของสิ่งตีพิมพ์มากมาย บุคคลในวงการต่างๆ จึงควรมีความรู้ และความสามารถในการอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาความรู้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทางเทคโนโลยีตลอดจน พัฒนาประเทศชาติในที่สุด (ศิริพร ลิ้มตระกูล, 2541 : 5-6) ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและพัฒนาให้นักเรียนให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แต่การที่จะพัฒนานักเรียนให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจึงจะประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะสำหรับการฝึกอ่านจับใจความ เนื่องจากการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานของการอ่านระดับสูง การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ศิลปะวิทยาการอื่นๆ เพราะผู้ที่จะเรียนรู้จนเข้าใจแตกฉานในเนื้อความจากตัวบทของศาสตร์แขนงต่างๆ จำเป็นต้องอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านควรประเมินค่าได้ว่าสิ่งที่อ่านนั้นถูกหรือผิด เหมาะสมหรือไม่ อย่างไรอีกด้วย

การอ่านจับใจความจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และได้กำหนดให้เป็นเนื้อหาหลักในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย แต่จากประสบการณ์การสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของผู้วิจัยพบว่าการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความได้ ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลให้การเรียนของนักเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 60 ดังผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (National Test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2554 - 2556 พบว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด การอ่านจับใจความจึงต้องได้รับการพัฒนาและแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนบ้านป่ากลม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เกี่ยวกับปัญหาด้านการสอนอ่าน ปัญหาส่วนใหญ่ คือ 1) นักเรียนไม่รักการอ่าน ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากนักเรียนชอบดูการ์ตูน และเล่นคอมพิวเตอร์มากกว่าที่จะอ่านหนังสือ 2) ขาดการฝึกฝนให้นักเรียนรักการอ่านจากทั้งครูและผู้ปกครอง 3) นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อหนังสือเพื่อหนายการอ่านหนังสือ ไม่ได้อ่านเพราะอยากอ่านแต่ต้องอ่านเพราะถูกบังคับหรือหลีกเลี่ยงไม่ได้ 4) นักเรียนบางส่วนยังอ่านหนังสือไม่ออก หรืออ่านออกแต่ไม่คล่องซึ่งปัญหานี้สามารถแก้ไขได้ถ้าครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนร่วมมือและสนใจที่จะแก้ไขปัญหาและฝึกฝนการอ่านร่วมกัน ทั้งนี้เพราะการอ่านนับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการแสวงหาความรู้ และ 5) นักเรียนไม่รู้วิธีการอ่านจับใจความที่ถูกต้อง จึงทำให้จับใจความไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ไม่สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับนักวิชาการหลายคนที่กำลังกล่าวถึงปัญหาในการอ่านจับใจความ ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ดังนี้

ประการแรก คือ ปัญหาที่เกิดจากผู้เรียนเอง ดังที่ แวมมยุรา เหมือนนิล (2541 : 5) กล่าวว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือต่างๆ น้อย ส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียนจำนวนมากอ่านจับใจความไม่เป็นหรืออ่านได้ช้า ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ประการต่อมา เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้สื่อของครู ดังที่ ฐริภัทร ทิศร (2543 : 11) กล่าวว่า สาเหตุที่นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือเป็นเพราะในปัจจุบันสื่อประเภทต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ คอมพิวเตอร์ ล้วนแล้วแต่เป็นสื่อที่นักเรียนให้ความสนใจมากกว่าเพราะ

อำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้เรียนรู้และทราบข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็ว ทำให้นักเรียนสูญเสียเวลาที่เราควรได้อ่านหนังสือไป ส่งผลให้เกิดปัญหาการอ่านจับใจความที่ไม่มีประสิทธิภาพจากปัญหาการสอนอ่านดังกล่าว การที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาไทยสูงขึ้นโดยเฉพาะทักษะการอ่านจับใจความนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องแสวงหานวัตกรรม เทคนิค การสอนแบบต่างๆ และต้อง จัดกิจกรรมให้เหมาะสม

ทั้งนี้แบบฝึกจัดเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าวได้ เพราะแบบฝึกคือ สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นและมีกิจกรรมที่หลากหลาย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะและความแม่นยำในเนื้อหา นอกจากนี้การนำเสนอสร้างเป็นบทอ่านในรูปแบบฝึก จะช่วยให้แบบฝึกมีความน่าสนใจและมีคุณค่าต่อการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีความรอบรู้ อีกประการหนึ่ง โรงเรียนของผู้วิจัยอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประกอบไปด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นจำนวนมาก สารท้องถิ่นเหล่านี้จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนให้เพิ่มขึ้นอีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียน มีความรักและหวงแหนในท้องถิ่นของตนเอง มีความภาคภูมิใจ ในชุมชน ท้องถิ่นของตนอีกด้วย

อนึ่ง ในการสร้างแบบฝึกนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนที่ความคิด (Mind- Mapping Technique) มาช่วยในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ดังที่ สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2544 : 80) ได้กล่าวว่า แผนที่ความคิดนั้นสามารถนำไปใช้ได้ทั้งชีวิตส่วนตัว และการทำงานจริง จะเห็นได้ว่าถ้านำแนวคิดเทคนิคและวิธีการนี้ไปขยายผลในวงการการศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะทำให้ นักเรียนนั้นสามารถพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ ศาสตร์ ศิลปะต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น สามารถช่วยคิดจำ บันทึก เข้าใจเนื้อหา การนำเสนอข้อมูลและช่วยแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การเรียนรู้สนุกสนานมีชีวิตชีวา และจากการศึกษางานวิจัยของ จินดา ทองขุนทด (2549 : 85) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคแผนที่ความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนที่ความคิดช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้น

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการปรับแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด มาช่วยแก้ปัญหาการอ่านจับใจความ โดยจัดให้มีรูปแบบและเนื้อหาที่เหมาะสม กับวัยและความสนใจของนักเรียนที่จะช่วยให้การพัฒนาผลการเรียนรู้ที่สูงขึ้น นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านป่าถล่ม แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน จับใจความ แบบฝึก และสาระท้องถิ่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด (Mind- Mapping Technique) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้สอนควรพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจและให้ผู้เรียน ภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเองทุกขั้นตอน จึงควรนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มศักยภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด เพื่อเป็นนวัตกรรมที่ช่วยปรับปรุงแก้ไขปัญหาการอ่านจับใจความให้บรรลุ วัตถุประสงค์ โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก ดังนี้กรมวิชาการ (2545 : 37-38) ได้ อธิบายขั้นตอนการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้ 1) ศึกษาปัญหา ความต้องการจากจุดประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน 2) วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาเพื่อใช้สร้างแบบฝึก 3) พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและ ขั้นตอนการใช้แบบฝึก 4) สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะ 5) ทดลองหาคุณภาพและ ประสิทธิภาพของแบบฝึก 6) รวบรวมแบบฝึกเป็นชุดโดยจัดทำคำชี้แจงการใช้

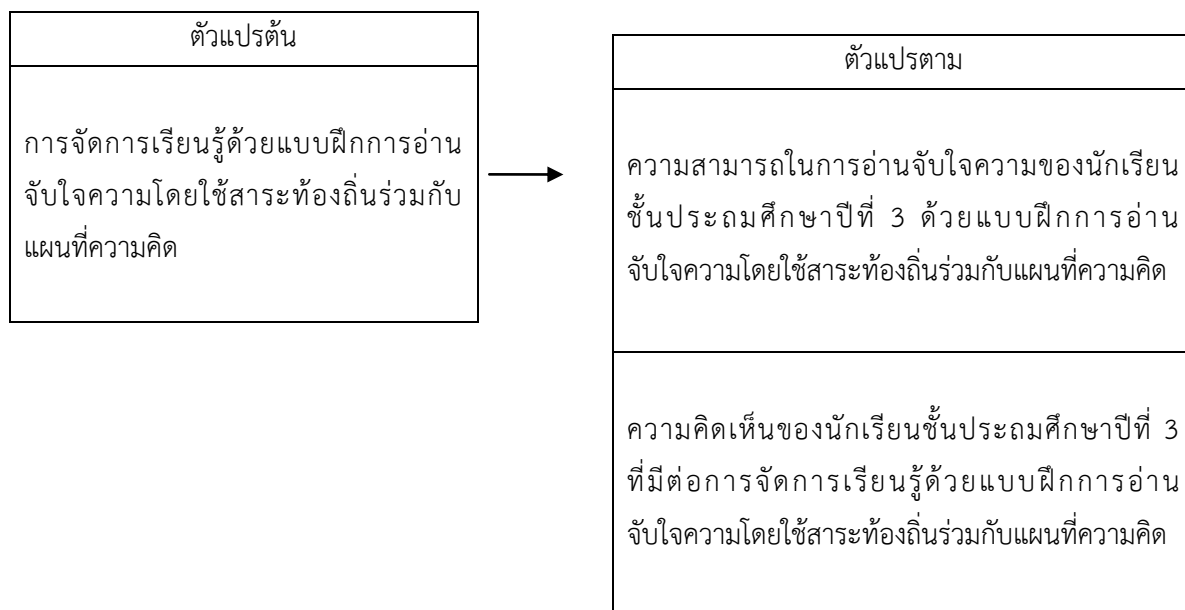
จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีผู้ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึก ดังเช่น งานวิจัย ของสุปราณี สิทธิผล (2549 : 47-49) ศึกษาเรื่องการสร้างแบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าเสาอาน “บูรณะสินอนุสรณ์” จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า แบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 84.06/86.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบ ฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ ภคิน โชติธนะเลิศ (2553) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจาก นิทานชาดก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุนทรพิชิตาราม อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า แบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานชาดก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี ประสิทธิภาพ 82.95/80.12 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน ชาดก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้เพื่อให้แบบฝึกการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำ สาระท้องถิ่นมาเป็นบทอ่าน เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนให้เพิ่มขึ้น อีกทั้งยัง ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียน มีความรักและหวงแหนในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีผู้ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการ อ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกสาระท้องถิ่น ดังเช่น งานวิจัยของ วธัญชนก อุ่มสกุล(2553 : 104-105) ศึกษา เรื่องการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สื่อท้องถิ่นพิษณุโลกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 78.05/81.67 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความ ภาษาไทยในระดับมาก รังษิมา สุริยรังสรรค์ (2555 : 79) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรีมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.26/82.50 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

จังหวัดเพชรบุรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าแบบฝึก ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด (Mind- Mapping Technique) มาช่วยในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ เนื่องจากแผนที่ความคิดช่วยให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับ มีการเชื่อมโยงความคิดหลักและความคิดรองให้สัมพันธ์กัน ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น โดยมีผู้ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอ่านจับใจความโดยใช้แผนที่ความคิด ดังเช่น งานวิจัยของวิลาวัลย์ ธรรมชัย (2550 : 128) ศึกษา เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์เรื่องกระต่ายไม่ตื่นตูม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์ เรื่อง กระต่ายไม่ตื่นตูม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.47/84.73 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการคิดวิเคราะห์หลังเรียนเพิ่มขึ้นก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับ จำเนียร เล็กสุมา(2552 : 117-119) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนที่ความคิด พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนที่ความคิดของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการสร้างแผนที่ความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสร้างแผนที่ความคิดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

จากการศึกษาแนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกการอ่านจับใจความสาระท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้



แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ก่อนและหลังการจัด การเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในกลุ่มโรงเรียนสามกระหาย ตำบลสามกระหาย อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนสามแยกป่าถล่ม จำนวน 25 คน โรงเรียนบ้านสามกระหาย จำนวน 17 คน โรงเรียนบ้านลำโพง จำนวน 25 คน โรงเรียนบ้านดอนกลาง จำนวน 32 คนและโรงเรียนบ้านป่าถล่ม จำนวน 35 คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 134 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่าถ่ม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวนนักเรียน 35 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ทำการวิจัยตัวแปรที่ศึกษาสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ประเภท ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด

3.2 ตัวแปรตาม คือ

3.2.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด

3.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด

4. เนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้สร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่านและใช้สาระท้องถิ่น โดยศึกษาเอกสารของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจากภารกิจงานวิจัยที่กำหนดเป็นบทอ่าน ได้แก่ นิทานท้องถิ่น บทความ เรื่องเล่า บทร้อยกรอง เพลง และข่าวเกี่ยวกับท้องถิ่น

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

วิธีการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน (Pre - Experimental Design)แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One Group Pretest Posttest Design) มีนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่าถ่ม ตำบลสามกระชาย อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นหน่วยสุ่ม

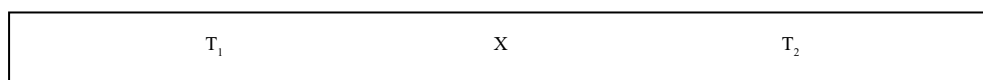
ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับวิธีการวิจัยประกอบด้วย แบบแผนการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร

ที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ การดำเนินการทดลองและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยพื้นฐาน (Pre – Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One Group Pretest Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์ 2547 : 144) มีแบบแผนการวิจัยดังนี้



เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง มีขั้นตอนการสอน ดังนี้ ช้้นนำเข้าสู่บทเรียน ช้้นสอน และช้้นสรุป แผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทานท้องถิ่น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความจากบทความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความจากเรื่องเล่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านจับใจความจากเพลง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การอ่านจับใจความจากข่าว

โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ความคิด (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

2. แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด จำนวน 6 ชุด โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 และผลประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดเท่ากับ 81.05/81.33

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (Index of Item Objective

Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.79 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.27 ถึง 0.73 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน มีขั้นตอนการเก็บข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. ชั้นก่อนการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ มีจำนวน 30 ข้อ นำมาทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่ากลม จำนวน 35 คน เพื่อเก็บคะแนนก่อนเรียน

2. ชั้นทดลอง ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่ากลม จำนวน 35 คนโดยเริ่มจากชุดที่ 1 จนถึงชุดที่ 6

3. ชั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ มีจำนวนข้อ 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน นำมาทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่ากลม จำนวน 35 คน เพื่อเก็บคะแนนหลังเรียนจากนั้นรวบรวมคะแนนจากการทดสอบไปหาค่าทางสถิติ โดยรวบรวมคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนเปรียบเทียบกับหลังเรียน เพื่อหาค่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด จากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ไปสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

การทดสอบสมมติฐาน

1. การวิเคราะห์แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดสถิติที่ใช้ คือ โดยการใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่า E_1/E_2 โดยใช้เกณฑ์ 80/80

2. การวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด โดยการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent

3. การวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด

สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้เกณฑ์ในการแปลผล (มาเรียม นิลพันธุ์, 2551 : 190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด พบว่าแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ประกอบด้วยชื่อแบบฝึก คำนำ คำชี้แจง คำแนะนำขั้นตอนการใช้สำหรับครู คำแนะนำขั้นตอนการใช้สำหรับนักเรียน ตัวชี้วัด บทอ่านสาระท้องถิ่นแบบทดสอบหลังเรียน โดยในแต่ละแบบฝึก ประกอบด้วย ชุดที่ 1 นิทานท้องถิ่นบ้านเรา ชุดที่ 2 พริกเพราะในบทความ ชุดที่ 3 ตามรอยเรื่องเล่าเมืองประจวบฯ ชุดที่ 4 รวบรวมบทกวีศรีสยาม ชุดที่ 5 บทเพลงไพเราะเรื่องลิ้นจี่ ชุดที่ 6 ติดตามข่าวสารบ้านเมือง การหาประสิทธิภาพได้ค่า 81.05/81.33 ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 1 แสดงผลประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ	35	60	48.62	2.51	81.05
ผลลัพธ์	35	30	24.40	1.85	81.33

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เท่ากับ 81.05/81.33

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig (2-tailed)
การทดสอบก่อนเรียน	35	30	19.74	4.60	-7.955	.000
การทดสอบหลังเรียน	35	30	24.40	1.85		

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 24.40$, S.D. = 1.85) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 19.74$, S.D. = 4.60)

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความ โดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 0.36)

การอภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.05/81.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด มีการเลือกเนื้อหาที่หลากหลายเป็นเรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งมีภาพประกอบสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนและมีความเหมาะสมกับวัย ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความได้จากแบบฝึกด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วชิยุชนก อุ่มสกุล (2553 : 35-36) ที่กล่าวว่า แบบฝึกที่ใช้สื่อท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทอ่านมากขึ้น สามารถอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น และแบบฝึกที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้วที่สำคัญต้องช่วยและกระตุ้นให้นักเรียนสนใจอยากฝึก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เนาวรัตน์ เจตตุ (2554 : 15) ที่กล่าวว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่ใช้เนื้อหาเป็นเรื่องราวในท้องถิ่นที่ใกล้ตัวนักเรียน มีการจัดกิจกรรมที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จะทำให้นักเรียนมีความสนใจเรียนมากขึ้น มีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างแบบฝึกมีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตรวจสอบ โดยการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกแบบรายบุคคล แบบกลุ่มเล็กและแบบภาคสนาม อีกทั้งได้รับ คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้แบบฝึกมีความสมบูรณ์ทั้งเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิกัญชัญ เส็ง แสง (2554 : 82) ที่กล่าวว่า แบบฝึกที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการสร้างที่เป็นระบบและผ่านการตรวจสอบคุณภาพ จากผู้เชี่ยวชาญนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ ปรับปรุงอีกครั้งแล้วนำไปใช้กับกลุ่มทดลองทำให้ได้แบบฝึกที่มี ประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ พนมศักดิ์ มนูญปริญญาภรณ์ (2557 : 13) ที่กล่าวว่า แบบฝึกที่มีการพัฒนา และหาประสิทธิภาพตามหลักการวิจัย จะทำให้แบบฝึกมีคุณภาพดีก่อนการทดลองใช้

จากผลการทดลองและงานวิจัยต่างๆแสดงให้เห็นว่า การสร้างแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้อง มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย เป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวนักเรียนมีการเรียงลำดับแบบฝึกจากง่ายไปหายากและมีการ ทดลองใช้แบบฝึกและนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความนำการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ ความคิด (Mind- Mapping Technique) เข้ามาประกอบ ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถ จับใจความ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ซึ่งเห็นได้จากการทำกิจกรรมในแต่ละแบบฝึก จะเห็นได้ว่านักเรียนสามารถเขียนแผนที่ความคิดได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการ จัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับจำเนียร เล็กสุมา (2552 : 117-119) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค การสร้างแผนที่ความคิด พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนที่ความคิดของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการ จัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -7.955$) โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการ อ่านจับใจความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ เหตุผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ และนำ ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขมีการหาค่าความยากง่าย คำอ่านจำแนก ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทำให้ได้ แบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ก่อนที่นักเรียนจะทำแบบทดสอบหลังเรียน นักเรียนได้ฝึกทำแบบฝึกการ อ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดมีเนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจและทำแบบฝึกได้ด้วยตนเอง เรื่องราวในแบบฝึกทั้ง 6 ชุด เป็นเรื่องราว ในท้องถิ่น ของนักเรียนทั้งสิ้น ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น ส่งผลให้คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของ นักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ข้อมูลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ คุณพิริยะ (2548 : 113) ที่พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งแบบฝึกข้อมูลท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด เปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามขั้นตอน ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเอง เกิดความเข้าใจในเรื่องราวของท้องถิ่น นอกจากนี้การนำแผนที่ความคิดมาใช้ในแบบฝึก ถือได้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบขั้นตอน โดยใช้แผนที่ความคิดเป็นเครื่องมือและแผนที่ความคิดช่วยให้ผู้เรียนเห็นความเชื่อมโยงของเหตุการณ์และแนวคิดของเรื่องที่อ่าน โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและกระตุ้นด้วยคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้คำตอบที่เป็นแนวทางเดียวกันจนสามารถสรุปเรื่องที่อ่านได้

นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกสาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความเป็นการศึกษาเป็นการฝึกให้นักเรียนได้คิดและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Tony Buzan (1997 : 96) ที่กล่าวว่า แผนที่ความคิดช่วยในการทบทวนบทเรียนสรุปสาระสำคัญที่เรียนทำให้จดจำได้ง่าย ใช้เชื่อมโยงเครือข่ายความสำคัญจากเรื่องใดเรื่องหนึ่งและฝึกให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดรอบทิศทาง

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=2.82$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนเห็นด้วยมากเรียงตามลำดับคือ ลำดับแรกด้านประโยชน์ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น รู้ความสามารถในการอ่านจับใจความของตนเองและมีความเข้าใจวิธีการอ่านจับใจความ

รองลงมา คือ ด้านบรรยากาศการเรียน โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ ตั้งใจอ่านมากขึ้น เกิดความมั่นใจในการอ่านจับใจความครั้งต่อไป เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและระยะเวลาที่มีความเหมาะสม

ลำดับสุดท้าย คือ ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นเนื้อหาของแบบฝึกมีความน่าสนใจ มีรูปภาพประกอบที่ชัดเจนน่าสนใจ และระดับภาษาเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างแบบฝึกอาศัยหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้แก่ กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) และกฎแห่งผล (Law of Effect) การเรียงลำดับแบบฝึกจากง่ายไปยาก มีเนื้อหาที่หลากหลายและมีภาพประกอบเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน สอดคล้องกับ สุริย์มาศ บุญฤทธิ์ รุ่งโรจน์ (2544 : 56) ที่กล่าวว่า แบบฝึกที่ใช้นั้นใช้ในการฝึกทักษะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและควรจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้สอดคล้องกับ สุพรรณษา ทิพย์เที่ยงแท้ (2557 : 10) ที่กล่าวว่า

การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะ ควรคำนึงถึงความต้องการของวัย ความพร้อม และความสนใจของนักเรียน เป็นสำคัญ การจัดทำแบบฝึกเพื่อตอบสนองความสามารถของนักเรียนในกาทำกิจกรรมต่างๆ แบบฝึกควรนำ เนื้อหาที่น่าสนใจที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน พร้อมมีรูปภาพที่มีสีสันสวยงามประกอบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ และการศึกษาค้างต่อไป ซึ่งประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด เป็นเครื่องมือทางการเรียน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทำด้วยตนเอง ดังนั้นก่อนการใช้แบบฝึกเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ครูต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆเกี่ยวกับบทเรียนก่อน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า เพื่อให้ข้อชี้แนะนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม อีกทั้งแบบฝึกควรมีความชัดเจน มีการอธิบายอย่างชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

2. ข้อสังเกตจากการทดลองพบว่า ระดับภาษาและระยะเวลาของแบบฝึกการอ่าน จับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ยังไม่มีความเหมาะสมจึงควรปรับเปลี่ยนระดับภาษาให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียนและเพิ่มระยะเวลาในการทำแบบฝึกให้มากขึ้น

3. ข้อสังเกตจากการทดลองพบว่า นักเรียนให้ความสนใจในเนื้อเรื่องประเภทนิทานท้องถิ่น ดังนั้นการเลือกเนื้อหาที่นำมาเป็นบทอ่านไม่ควรยาวหรือยากจนเกินไป เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย เนื้อหาของแบบฝึกควรมีความหลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยที่ใช้แบบฝึกสาระท้องถิ่นร่วมกับการจัดการเรียนรู้เทคนิคอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิดกับทักษะอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เช่น ทักษะการเขียน
3. ควรมีการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ในลักษณะการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆที่มีเนื้อหาคล้ายกัน เช่น กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จินดา ทองซุ่นห่อ. (2549). “ผลการใช้เทคนิคแผนที่ความคิด เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทรงวิทยศึกษศึกษา.”วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- จำเนียร เล็กสุมา. (2552). “การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนที่ความคิด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนาวรัตน์ เจตตุ. (2555). “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” **Veridian E-Journal, Silpakorn University** ปีที่ 5, ฉบับที่ 3 (เดือนกันยายน-ธันวาคม 2555) : 183.
- พนมศักดิ์ มนูญปรัชญาภรณ์. (2557). “การพัฒนาแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.” **Veridian E-Journal, Silpakorn University** ปีที่ 8, ฉบับที่ (เดือนมกราคม-เมษายน 2558) : 951.
- ภูริภัทร ทิศร. (2543). การอ่านมีประโยชน์โปรดมารักการอ่าน. **วิชาการ** 3, 7 (กรกฎาคม 2543).
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2547). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัญชนก อุ่มสกุล. (2553). “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สื่อท้องถิ่นพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.” รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (วิจัยและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วันเพ็ญ คุณวิริยะทวี. (2548). “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). **การอ่านจับใจความ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศศิกัญฉณัฐ เสี่ยงแส. (2554). “การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศิริพร ลิ้มตระการ. (2541). **เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สุพรรณษา ทิพย์เที่ยงแท้. (2557). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้ข้อมูล
ท้องถิ่นชะอำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.” **Veridian E-Journal,
Silpakorn University** ปีที่ 7, ฉบับที่ 3 (เดือนกันยายน-ธันวาคม 2557) : 1001.
- สุรีย์มาศ บุญฤทธิรุ่งโรจน์. (2544). “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2544). **เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพฯ :
บริษัท พี.พรินท์ จำกัด.

ภาษาต่างประเทศ

Tony Buzan. (1997). **Use your head**. London : BBC Book. (First Published 1974).